

**Силабус  
освітнього компоненту ВД**

**Правові засади організації та регулювання дорожнього руху**

|                             |                                                                  |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Назва дисципліни:           | <b>Правові засади організації та регулювання дорожнього руху</b> |
| Рівень вищої освіти:        | <b>перший (бакалавр)</b>                                         |
| Сторінка курсу в Moodle:    |                                                                  |
| Обсяг освітнього компоненту | <b>4 кредити (120 годин)</b>                                     |
| Форма підсумкового контролю | <b>Залік</b>                                                     |
| Консультації:               | <b>за графіком</b>                                               |
| Назва кафедри:              | <b>кафедра організації та безпеки дорожнього руху</b>            |
| Мова викладання:            | <b>українська</b>                                                |
| Керівник курсу:             | <b>Степанов Олексій Вікторович, д.т.н., проф.</b>                |
| Контактний телефон:         | <b>0667703096</b>                                                |
| E-mail:                     | <b>E-mail cc_7@ukr.net</b>                                       |

**Короткий зміст освітнього компоненту:**

**Метою є** підготовка фахівців у галузі транспорту, висловлення теоретичних, практичних та методичних положень щодо самостійного рішення виробничих функцій та типових задач діяльності в галузі транспортних технологій з урахуванням правової засади організації та регулювання дорожнього руху транспортних засобів.

**Предмет:** законодавчі та нормативні засади організації та регулювання дорожнього руху транспортних засобів, принципи використання цих закономірностей при проектуванні технологічних процесів перевезень вантажів та пасажирів.

**Основне завдання вивчення навчальної дисципліни:** полягає у формуванні у студентів системи знань, спрямованих на розуміння закономірностей дорожнього руху та методів його дослідження, а також вміння використовувати ці знання при вирішенні інженерних питань організації дорожнього руху.

**Передумови для вивчення освітнього компоненту:**

“Інформатика”, “Українська мова за професійним спрямуванням”, “Правила дорожнього руху”, “Вища математика”, “Транспортні засоби”.

**Компетентності, яких набуває здобувач:**

**Загальні компетентності:**

Здатність працювати в міжнародному контексті.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

**Спеціальні (фахові) компетентності:**

Здатність до дослідження і управління функціонуванням транспортних систем та технологій.

Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

Здатність використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач у сфері транспортних систем та технологій.

Здатність до оцінки якості та контролю стану дорожнього руху на елементах вулично-дорожньої мережі, розробки, аналізу та контролю за реалізацією програм та заходів з підвищення безпеки дорожнього руху на державному, регіональному та місцевому рівнях

### Результати навчання:

Відшуковувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем.

Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики.

Доносити свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття до фахівців і нефахівців в ясній і однозначній формі.

Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проектів у сфері транспортних систем і технологій.

Організувати роботу персоналу, забезпечувати його професійний розвиток та об'єктивне оцінювання.

### Тематичний план

| № теми | Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)                                                                                                   | Кількість годин |        | Література |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|------------|
|        |                                                                                                                                  | очна            | заочна |            |
| 1      | 2                                                                                                                                | 3               | 4      | 5          |
| 1      | ЛК 1 Поняття про правові засади організації та регулювання дорожнього руху, як науки і прикладної дисципліни.                    | 2               | 1      | 1,2, 11    |
|        | ПР 1 Правова основа організації та регулювання дорожнього руху                                                                   | 2               | 1      |            |
|        | СР Законодавство про організацію та регулювання дорожнього руху                                                                  | 11              | 7      |            |
| 2      | ЛК 2 5.Закон України «Про дорожній рух».                                                                                         | 2               | 1      | 5          |
|        | ПР 2 Права та обов'язки учасників дорожнього руху                                                                                | 2               | -      |            |
|        | СР Основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами                                                            | 14              | 15     |            |
| 3      | ЛК 3 4. Закон України «Про автомобільний транспорт»                                                                              | 2               | 1      | 4          |
|        | ПР 3 Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів                                            | 2               | -      |            |
|        | СР Навчання громадян Правил дорожнього руху                                                                                      | 11              | 8      |            |
| 4      | ЛК 4. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі                                                                    | 2               | 1      | 4          |
|        | ПР 4 Основні вимоги до виробництва і торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери | 2               | -      |            |
|        | СР Основні вимоги щодо переобладнання транспортних засобів                                                                       | 11              | 10     |            |
| 5      | ЛК 5 7. Закон України "Про перевезення небезпечних вантажів"                                                                     | 2               | -      | 6, 7       |

|                              |                                                                                                                        |     |     |       |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-------|
|                              | ПР 5 Права та обов'язки відправника у сфері перевезення небезпечних вантажів                                           | 2   | -   |       |
|                              | СР Міжнародні перевезення небезпечних вантажів і міжнародне співробітництво у сфері перевезення небезпечних вантажів   | 10  | 5   |       |
| 6                            | ЛК 6 Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту                                                    | 2   | -   | 7, 8  |
|                              | ПР 6 Особливості ліцензування на автомобільному транспорті                                                             | 2   | 1   |       |
|                              | СР Відповідальність за порушення законодавства про автомобільний транспорт                                             | 11  | 10  |       |
| 7                            | ЛК 7 Закон України «Про приєднання до Європейської Угоди про міжнародні дорожні перевезення небезпечних вантажів»      | 2   | 1   | 7, 8  |
|                              | ПР 7 Повноваження сторін, що приєдналися до Європейської Угоди про міжнародні дорожні перевезення небезпечних вантажів | 2   | 1   |       |
|                              | СР Рекомендації ООН з перевезення небезпечних вантажів: Типові правила                                                 | 11  | 10  |       |
| 8                            | ЛК 8 Закон України "Про страхування"                                                                                   | 2   | 1   | 9, 10 |
|                              | ПР 8 Організаційно-правова форма страховика                                                                            | 2   | 1   |       |
|                              | СР Зміни, що відбуваються у діючому законодавстві.                                                                     | 7   | 10  |       |
| <b>Усього за семестр</b>     |                                                                                                                        | 85  | 85  |       |
| <b>Залік</b>                 |                                                                                                                        |     |     |       |
| <b>УСЬОГО за дисципліною</b> |                                                                                                                        | 120 | 120 |       |

### Методи навчання:

словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, робота з книгою тощо), наочні (метод ілюстрацій та демонстрацій), практичні (практичні, ділові та рольові ігри, семінари, «круглий стіл», метод «мозкової атаки», кейс-метод).

### Система оцінювання та вимоги:

#### Поточна успішність

**1** Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

**1.1** Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

**1.2** Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

**2** Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших

проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

**3** Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де  $K^{поточ}$  – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$  – оцінка успішності  $n$ -го заходу поточного контролю;

$n$  – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

**Таблиця 1** – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

| 4-бальна шкала | 100-бальна шкала | 4-бальна шкала | 100-бальна шкала | 4-бальна шкала | 100-бальна шкала | 4-бальна шкала                         | 100-бальна шкала |
|----------------|------------------|----------------|------------------|----------------|------------------|----------------------------------------|------------------|
| 5              | 100              | 4,45           | 89               | 3,90           | 78               | 3,35                                   | 67               |
| 4,95           | 99               | 4,4            | 88               | 3,85           | 77               | 3,3                                    | 66               |
| 4,9            | 98               | 4,35           | 87               | 3,80           | 76               | 3,25                                   | 65               |
| 4,85           | 97               | 4,3            | 86               | 3,75           | 75               | 3,2                                    | 64               |
| 4,8            | 96               | 4,25           | 85               | 3,7            | 74               | 3,15                                   | 63               |
| 4,75           | 95               | 4,20           | 84               | 3,65           | 73               | 3,1                                    | 62               |
| 4,7            | 94               | 4,15           | 83               | 3,60           | 72               | 3,05                                   | 61               |
| 4,65           | 93               | 4,10           | 82               | 3,55           | 71               | 3                                      | 60               |
| 4,6            | 92               | 4,05           | 81               | 3,5            | 70               | від 1,78 до 2,99<br>повторне складання |                  |
| 4,55           | 91               | 4,00           | 80               | 3,45           | 69               | від 0 до 1,77                          | від 0 до 34      |
| 4,5            | 90               | 3,95           | 79               | 3,4            | 68               | повторне вивчення                      |                  |

### Підсумкове оцінювання

**1** Залік проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

**2** До заліку допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт

передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

**3** Оцінювання знань здобувачів при складанні заліку здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

**4** Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

**5** Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де  $PK^{екз}$  – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$  – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

$E$  - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

**6** За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

**6.1** Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

**6.2** Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

**6.3** Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

**7** Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

**Таблиця 2** – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

| Оцінка в балах | Оцінка за національною шкалою |            | Оцінка за шкалою ЄКТС |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------|-------------------------------|------------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | екзамен                       | залік      | Оцінка                | Критерії                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                |                               |            |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 90-100         | Відмінно                      | Зараховано | A                     | Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального                                            |
| 80–89          | Добре                         | Зараховано | B                     | Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального                        |
| 75-79          |                               |            | C                     | Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками |
| 67-74          | Задовільно                    |            | D                     | Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки             |
| 60–66          |                               |            | E                     | Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.                                                               |

| Оцінка<br>в<br>балах | Оцінка за<br>національною<br>шкалою |                      | Оцінка за шкалою ЄКТС |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------|-------------------------------------|----------------------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | екзамен                             | залік                | Оцінка                | Критерії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                      |                                     |                      |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>35–59</b>         | <b>Незадовільно</b>                 | <b>Не зараховано</b> | <b>FX</b>             | Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання) |
| <b>0–34</b>          |                                     |                      | <b>F</b>              | Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)                                                                                 |

### Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_67\\_01\\_dobroch\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf)), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_85\\_1\\_01.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf)), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvnz\\_67\\_01\\_MEK\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf)).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

### Рекомендована література:

1. ДСТУ 4092-2002 «Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки».
2. ДСТУ 4100-2002 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови Правила застосування».
3. ДСТУ «Безпека дорожнього руху. Елементи примусового зниження швидкості на вулицях та дорогах. Загальні вимоги. Правила застосування».
4. Закон України "Про автомобільний транспорт" від 05.04.2001 р.
5. Закон України "Про дорожній рух" від 20.01.1993 р.
6. Закон України "Про Національну поліцію" від 23.12.2015р.
7. Закон України "Про перевезення небезпечних вантажів" від 06.04.2000 р.
8. Закон України «Про приєднання до Європейської Угоди про міжнародні дорожні перевезення небезпечних вантажів» від 02.03.2000 р.
9. Закон України «Про страхування», введений у дію ухвалою Верховної Ради України від 07.03.96 р. № 85/96-ВР.
10. Закон України «Про внесення змін до Закону України „Про страхування”» від 04.10.2001 р., № 2725-ІІІ.
11. Міжнародна Конвенція "Про дорожній рух".
12. Міжнародна Конвенція «Про дорожні знаки та сигнали».

### Додаткові джерела:

1. дистанційний курс:  
<https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1895>
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1287-2020-%D0%BF#Text>
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
5. <https://zakon.help/law/3480-IV/>

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни

\_\_\_\_\_

підпис

О.В. Степанов

\_\_\_\_\_

ПІБ

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_

підпис

І.С.Наглюк

\_\_\_\_\_

ПІБ